

Steffen Ringgaard Andresens prædiken 5. søndag efter trinitatis

Taler

Steffen Ringgaard Andresen
Præst

Dato

4. juli 2021

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 5, vers 1-11

Salmer

Til himlene rækker din miskundhed, Gud
Ære være Gud i det højeste (Gloria)
Der sad en fisker så takkefuld
Øjne, I var lykkelige
Jesus Krist, du gav mig livet
Bliv hos os, når dagen hælder

1

Guds rige er, hvor vi har hinanden

Trinitatistiden samler os en buket eksempelfortællinger om Guds rige midt
5 iblandt os, så vi bedre får øje på det større. Jeg siger det sådan, fordi vi ikke sådan
til hverdag går rundt og siger: Der er Guds rige. Men det er blevet moderne at
tale om noget større igen. Om spiritualitet. Energier og informationer, der
gennembryder tidens og rummets grænser. Om flere dimensioner. Jeg har
opdaget, at unge mennesker bruger udtrykket *universet*. Når der sker noget
10 særligt i mit liv, kan det være universet, der vil mig noget. Siger man. Jeg spørger
mig selv, om der i det mindste kan være tale om *noget* af det samme?

Vi kan godt klare det nyttesløse, så længe forventningerne om en næste lykkes
gang driver værket. Men det er sket, at nogen en skønne dag krydsede en grænse
15 og holdt op med at tro på, at det nok skal lykkes næste gang. Så er man dobbelt
fattig. Til det nyttesløse lægger der sig det udsigtsløse.

Efter hans død genlæste jeg en af Johannes Møllehaves bøger. Den hedder *Til
trøst*.

20

Bogen indledes med et brev, som Søren Kierkegaard skrev til sin svigerinde

Henriette Kierkegaard. Hun lå lammet og bundet til sengen. Hun skrev et brev til Kierkegaard lige inden julen 1847, som bragte ham glæde. Han svarede mellem jul og nytår.

Kierkegaard skelner mellem det ydre, sygdommen og sengen, og så det indre liv. *Man tror vel i almindelighed, at det, der bestemmer ens tankers retning, ligger i det udvortes. Men det er ikke således. Det der bestemmer ens tankers retning ligger væsentligen i én selv.* Den, der har hang til sørgmodighed ser alting i dét lys.

Nu gælder det svigerindens indre liv. Kierkegaard appellerer til *denne bøjelighed i det stille sind, der, hver gang det slår fejl for en, straks i samme øjeblik begynder forfra og siger: ja, ja, det kommer nok næste gang.*

Nået dertil tænker jeg, at ja ja, det kan Kierkegaard da sagtens sige. Det er ikke ham, der ligger lammet i sin seng. Det er en absurd trøst at bort-forklare lidelsen ved at overtale nogen til at glemme sin lidelse.

Jeg lader mig alligevel fange af brevet – for nu at bruge et ord fra dagens eksempelfortælling.

Jeg citerer igen: *Kære Jette! Det er vistnok i almindelighed det rigtige af advare mod selvkærlighed: dog anser jeg det for min pligt, at sige til enhver lidende, med hvem jeg kommer i berøring, pas vel på, at du skal elske dig selv. Når man er lidende og ikke kan gøre meget for andre, så kommer så let denne sørgmodige tanke, at man er som til overflod i denne verden, hvad andre måske også stunddom lader én forstå.*

Hvad han ved er, at nyttesløsheden baner vej for selvforagt. Han bort-forklarer ikke lidelsen. Han til-sætter den noget. Eller ind-sætter noget i den.

Når jeg læser brevet, kommer jeg til at tænke på, at en person er altid mere, end det man ser. Det gælder, når man ser på andre personer. Selvom vi nogle gange er hurtige til at dømme og bedømme og sige: Hun er sådan og sådan. Jeg er altid selv mere, end det, jeg ser. Og som andre ser. Selvom vi nogle gange er hurtige til at sige, at jeg er mig selv eller måske, at jeg er nu engang, den jeg er. Det passer

ikke. En person er altid mere.

65 Kierkegaard skriver det ikke sådan. Og så alligevel. Han forsøger at installere dét blik, der ser, at man er mere, end man ser. Lige efter ordene om at være overflødig i verden skriver han: *Da husker man på, at for Gud er ethvert menneske lige vigtigt, ubetinget lige vigtigt, ja var der forskel, så måtte vel den mest lidende være nærmest genstand for Guds omsorg.*

70

Taler de om *noget* af det samme? Måske kan blikket for det større og mere være der, hvor Jesu Gudsrige og den moderne tale om det større har berøringsflade? Jeg vil dog gerne kalde blikket for Guds og tænke, at Gud har et personligt forhold til os.

75

Fortællingen om Peters fiskedræt fanger os før Kierkegaard og Møllehave gør det. Ikke først ved selvforagten. Men allerede det nyttesløse. En person er ikke bare altid mere, end det, man ser. En person betyder også altid mere, end det, man ser. Udkommet af mig har jeg ingen viden om.

80

Det er ikke så let at overtage et andet blik. Som der står i den nye oversættelse af dagens tekst: *Da Peter så, hvor meget de havde fanget, kastede han sig ned foran Jesus. "Hold dig væk fra mig, Herre, for jeg lever ikke sådan, som Gud vil have det," sagde han. Han var rystet over det, der var sket.* Den autoriserede skriver:
85 *Gå bort fra mig, Herre, for jeg er en syndig mand.*

Peters reaktion er måske nok også udtryk for en ærefrygt for Gud og det ophøjede hellige, som menneskene altid både har frygtet og været fascineret af og som vi mødte i første læsning om Esajas' kaldelse til at gå bud for Gud.

90 Den er også udtryk for selvforagt.

Men måske ønsker han bare Jesus langt væk. For han bringer jo en helt anden virkelighed med sig. Og den sprænger Peters gamle net. Så vil Jesus nu bare gå og ikke komme her og forstyrre Peters cirkler og ommøblere hans tilværelse. Han er
95 jo bare et almindeligt menneske. Hvordan skulle han kunne leve med at have så stor betydning? Og med et blik, der ser muligheder i en Peter for at fange så absurd mange fisk.

Når vi nu er ved Kierkegaard i dag, så skriver han et sted, at han godt kan

komme til at holde af sit eget tungsind. Når man først er vant til det, så er det svært at slippe, for nu har han jo vænnet sig til at tænke – og se – sig selv *som* tungsindig. Og skal han slippe det, så vil det jo være at slippe sig selv for at blive en anden. Så ville han jo blive fornyet. Det kunne være andet end tungsind. En offerrolle. En ulykkelig forelskelse. En bitterhed.

Gå bort. Jeg er en syndig mand.
Jeg mener bestemt, at det har noget uopgiveligt for sig at tale om synd. Det er overfladisk tale om mennesket, hvis man ikke vil tale om synd. MEN – det er lige så overfladisk, hvis man kun og først ser synden. Og endnu værre: Det spærrer for udsynet til Guds rige midt iblandt i os. Også her gælder det, at man altid er mere, end det, man ser.

Megen tale om universet og det større forekommer mig – med al min nysgerrighed og respekt i øvrigt i behold – noget abstrakt. Jesu eksempler på Guds rige var altid så konkrete, som hverdagen er det. Og han lod det folde sig ud på overraskende steder. Måske skulle vi se det større – Guds rige – mere konkret for os. Og dér, hvor Jesus pegede på det. Så tror jeg, at vi ville se, at vi betyder mere, end det, vi ser. Så ville vi se tilbage over vore liv sammen med alle dem, vi har delt det med og få øje på det ene sprængte garn efter andet langs kysten.

Hvad husker vi Peter for?
For hans mirakler i Apostlenes Gerninger? Næ.

For hans dybsindige teologiske skrivelser og diskussioner med Paulus om, hvordan man skal forstå det nye i kristendommen i forhold til jødedommen? Jo, måske teologer. Men ellers næ.

Vi husker ham for en fisketur.
Vi husker ham for tre fornægtelser før hanegal.
Vi husker ham for hans selvforagt og bitre gråd over sig selv. Dér lever han for os.

Fordi Peter var der, fik Gud plads til at være der. Og vi kan møde Guds blik på os, når vi er dér.

De fortællinger om Peter har gjort verden større.
Takket være blandt andet Peter, sidder vi nu her.

140 Eller tænk, hvad der kom ud af Henriettes Kierkegaards brev til sin svoger. Hun var med til, at Kierkegaard så det som sin vigtigste opgave at være til trøst: *Således kan jeg også forstå mit liv: at jeg forkynder andre trøst og glæde, selv bunden i en smerte, som jeg ingen lindring ser for*, skrev han.

145 Hans taler har været til uvurderlig hjælp for mange. Fordi han var dér, fik Gud plads til at være der med sit blik.

Jeg kender en mor og datter, der sammen læste Møllehaves *Til trøst* under moderens lange syge- og til sidst dødsleje. For jeg forærede dem den. Jo, siger I,
150 men er det ikke lige småt og også anekdotisk nok til at sige noget rigtigt om Guds rige og det større? Det ved jeg ikke. Det er konkret. Et mor, der lettere kunne dø. En datter, der lettere kunne tage afsked. Det var lys og lettelse i det mørke og tunge. Bogen var aldrig blevet skrevet af Møllehave, hvis det ikke var for Kierkegaard. Kierkegaard havde aldrig havde skrevet brevet, hvis det ikke var
155 for Henriette Kierkegaard.

Det vidste hverken Møllehave eller Kierkegaard eller den lammede Henriette Kierkegaard. Men de var nu, hvor de var, og så fik Gud plads til at være der. Og Guds blik blev installeret, hvor alt så sort ud. Til lys og lettelse og trøst.

160

Så engang imellem skal vi huske at takke Gud for, at vi har hinanden, hvor vi har hinanden.

Amen

165

*Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen*

170

Kilde

domkirken.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

175

Tags

5. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/steffen-ringgaard-andresens-praediken-5-sondag-efter-trinitatis>

180

185

190

195

200

205

210

215